EIROPAS PARLAMENTS

2004 *2009*

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

2007/0112(CNS)

19.2.2008

*

ZIŅOJUMA PROJEKTS

par priekšlikumu Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2003/109/EK, iekļaujot tās darbības jomā starptautiski aizsargātas personas
(COM(2007)0298 – C6-0196/2007 – 2007/0112(CNS))

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

Referente: *Martine Roure*

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums

*	Apspriežu procedūra *nodoto balsu vairākums*
**I	Sadarbības procedūra (pirmais lasījums) *nodoto balsu vairākums*
**II	Sadarbības procedūra (otrais lasījums) *nodoto balsu vairākums, lai apstiprinātu kopējo nostāju* *Parlamenta deputātu vairākums, lai noraidītu vai grozītu kopējo nostāju*
***	Piekrišanas procedūra *Parlamenta deputātu vairākums, izņemot gadījumus, kas minēti EK līguma 105.,107.,161.un 300. pantā un ES līguma 7. pantā*
***I	Koplēmuma procedūra (pirmais lasījums) *nodoto balsu vairākums*
***II	Koplēmuma procedūra (otrais lasījums) *nodoto balsu vairākums, lai apstiprinātu kopējo nostāju* *Parlamenta deputātu vairākums, lai noraidītu vai grozītu kopējo nostāju*
***III	Koplēmuma procedūra (trešais lasījums) *nodoto balsu vairākums, lai apstiprinātu kopīgo projektu*

(Norādīto procedūru izvēlas atkarībā no Komisijas ierosinātā juridiskā pamata)

Grozījumi normatīvā tekstā

Parlamenta grozījumos izmaiņas ir ***treknrakstā un slīprakstā***. Attiecībā uz normatīviem grozījumu aktiem tās daļas, kuras tiek pārņemtas no jau esoša teksta, ko Parlaments vēlas grozīt, lai gan Komisija to nav grozījusi, ir izceltas **treknrakstā**. Iespējamie teksta fragmentu svītrojumi tiek apzīmēti šādi: [...]. Teksts *parastā slīprakstā* tehniskajiem dienestiem norāda tās normatīvā teksta daļas, kurās ir ierosināti labojumi galīgajam teksta variantam (piemēram, nepārprotami kļūdainas teksta daļas vai to izlaidumi kādā no valodām). Šie labojumu ierosinājumi jāapstiprina attiecīgajiem tehniskajiem dienestiem.

SATURA RĀDĪTĀJS

Lpp.

EIROPAS PARLAMENTA NORMATĪVĀS REZOLŪCIJAS PROJEKTS 5

PASKAIDROJUMS 9

EIROPAS PARLAMENTA NORMATĪVĀS REZOLŪCIJAS PROJEKTS

par priekšlikumu Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2003/109/EK, iekļaujot tās darbības jomā starptautiski aizsargātas personas
(COM(2007)0298 – C6-0196/2007 – 2007/0112(CNS))

(Apspriežu procedūra)

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Padomei (COM(2007)0298),

– ņemot vērā EK līguma 63. panta 3. un 4. punktu, saskaņā ar kuru Padome ar to ir apspriedusies (C6-0196/2007),

– ņemot vērā Reglamenta 51. pantu,

– ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas ziņojumu (A6-0000/2008),

1. apstiprina grozīto Komisijas priekšlikumu;

2. aicina Padomi informēt Parlamentu, ja tā ir paredzējusi nepievienoties Parlamenta apstiprinātajam tekstam;

3. prasa Padomei vēlreiz ar to apspriesties, ja tā ir paredzējusi būtiski grozīt Komisijas priekšlikumu;

4. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt Parlamenta nostāju Padomei un Komisijai.

Grozījums Nr. 1

Direktīvas priekšlikums — grozījumu tiesību akts
1. panta 1. punkts
Direktīva 2003/109/EK
2. panta f) apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
1. pants Direktīvu 2003/109/EK groza šādi. 1. Direktīvas 2. ***panta f) punktu aizstāj*** ar šādu punktu:	1. pants Direktīvu 2003/109/EK groza šādi. 1. Direktīvas 2. ***pantu papildina*** ar šādu ***fa)*** punktu:
„f) „starptautiska aizsardzība” ir starptautiska aizsardzība, kā noteikts Padomes Direktīvas 2004/83/EK 2. panta a) punktā;”	***„fa***) „starptautiska aizsardzība” ir starptautiska aizsardzība, kā noteikts Padomes Direktīvas 2004/83/EK 2. panta a) punktā;”

Or. fr

Grozījums Nr. 2

Direktīvas priekšlikums — grozījumu tiesību akts
1. panta 3. punkts
Direktīva 2003/109/EK
4. panta 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
3. Direktīvas 4. panta 2. punktam pievieno šādu daļu: „Attiecībā uz starptautiski aizsargātām personām, aprēķinot 1. punktā minēto periodu, jāņem vērā laika periods starp dienu, kurā iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums, un dienu, kurā izsniegta Direktīvas 2004/83/EK 24. pantā minētā uzturēšanās atļauja.”	3. Direktīvas 4. panta 2. punktam pievieno šādu daļu: „Attiecībā uz starptautiski aizsargātām personām, aprēķinot 1. punktā minēto periodu, jāņem vērā laika periods starp dienu, kurā iesniegts starptautiskās aizsardzības ***pirmais*** pieteikums, ***tostarp gadījumos, kad šis pirmais pieprasījums ir par pagaidu aizsardzību, kuru nodrošina, pirms ir pieejama starptautiska aizsardzība,*** un dienu, kurā izsniegta Direktīvas 2004/83/EK 24. pantā minētā uzturēšanās atļauja.”

Or. fr

Grozījums Nr. 3

Direktīvas priekšlikums — grozījumu tiesību akts
1. panta 3.a punkts
Direktīva 2003/109/EK
5. panta 1. punkta 1.a daļa

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
	3.a Direktīvas 5. panta 1. punktam pievieno šādu daļu: ***„Starptautiski aizsargātām personām nav jāatbilst materiālajām prasībām, ņemot vērā viņu īpaši neaizsargāto stāvokli, kā arī to, ka vairākās dalībvalstīs viņiem ir ierobežotas iespējas iekārtoties darbā.”***

Or. fr

Grozījums Nr. 4

Direktīvas priekšlikums — grozījumu tiesību akts
1. panta 3.b punkts
Direktīva 2003/109/EK
5. panta 2. punkta 1.a daļa

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
	3.b Direktīvas 5. panta 2. punktam pievieno šādu daļu:
	„Starptautiski aizsargātām personām var piemērot valstu noteikumus par integrāciju tikai pēc lietas atsevišķas izskatīšanas, ņemot vērā viņu īpaši neaizsargāto stāvokli un pieņemot pamatotu lēmumu saskaņā ar Direktīvas 2004/83/EK 33. pantu."

Or. fr

Grozījums Nr. 5

Direktīvas priekšlikums — grozījumu tiesību akts
1. panta 6. punkts
Direktīva 2003/109/EK
12. panta 3.a punkts

Komisijas ierosinātais teksts	***Grozījums***
6. Direktīvas 12. pantu groza šādi: a) iekļauj šādu 3.a punktu: „3.a Ja dalībvalsts nolemj izraidīt pastāvīgo iedzīvotāju, kura EK pastāvīgas uzturēšanās atļaujā iekļauta 8. panta 4. punktā minētā piezīme, tā sazinās ar ***piezīmē minēto*** dalībvalsti.	6. Direktīvas 12. pantu groza šādi: a) iekļauj šādu 3.a punktu: „3.a Ja dalībvalsts nolemj izraidīt pastāvīgo iedzīvotāju, kura EK pastāvīgas uzturēšanās atļaujā iekļauta 8. panta 4. punktā minētā piezīme, tā***, lai apstiprinātu pastāvīgā iedzīvotāja statusu,*** sazinās ar dalībvalsti***, kura ir piešķīrusi starptautisko aizsardzību***. ***Dalībvalsts, kura ir piešķīrusi starptautisko aizsardzību, ne vēlāk kā viena mēneša laikā sniedz rakstisku atbildi pieprasījumu iesniegušajai dalībvalstij. Lēmumu par izraidīšanu***

	nevar pieņemt, iekams nav saņemta atbilde no dalībvalsts, kura ir piešķīrusi starptautisko aizsardzību.
Ja vien tikmēr starptautiskās aizsardzības statuss nav atcelts, pastāvīgo iedzīvotāju ***izraida*** uz šo dalībvalsti, kura nekavējoties uzņem pastāvīgo iedzīvotāju un viņa/viņas ģimenes locekļus atpakaļ bez formalitātēm.”	Ja vien tikmēr starptautiskās aizsardzības statuss nav atcelts, ***ievērojot nerepatriēšanas principu,*** pastāvīgo iedzīvotāju ***var izraidīt tikai*** uz šo dalībvalsti, kura nekavējoties uzņem pastāvīgo iedzīvotāju un viņa/viņas ģimenes locekļus atpakaļ bez formalitātēm.”

Or. fr

Grozījums Nr. 6

Direktīvas priekšlikums — grozījumu tiesību akts
1. panta 8. punkts
Direktīva 2003/109/EK
25. panta 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
8. Direktīvas 25. panta pirmo daļu aizstāj ar šādu daļu: „Dalībvalstis izraugās kontaktpunktus, kas būs atbildīgi par 12. panta 3.a punktā, 19. panta 2. punktā, 22. panta 2. punktā un 23. panta 1. punktā minētās informācijas saņemšanu un nosūtīšanu.”	8. Direktīvas 25. panta pirmo daļu aizstāj ar šādu daļu: „Dalībvalstis izraugās kontaktpunktus, kas būs atbildīgi par 12. panta 3.a punktā, 19. panta 2. punktā, 22. panta 2. punktā un 23. panta 1. punktā minētās informācijas saņemšanu un nosūtīšanu.” ***Komisija izveido kontaktpunktu sarakstu, to regulāri atjaunina un pārsūta dalībvalstīm.***

Or. fr

PASKAIDROJUMS

1. Padomes 2003. gada 25. novembra Direktīva 2003/109/EK par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji

Eiropadomes sanāksmē, kas notika 1999. gadā Tamperē, dalībvalstis uzsvēra nepieciešamību nodrošināt taisnīgu attieksmi pret dalībvalstu pilsoņiem, kuri likumīgi dzīvo Eiropas Savienībā. Jo īpaši visiem trešo valstu pilsoņiem, kas pastāvīgi dzīvo kādā dalībvalstī, ir jāpiešķir visas tās vienotās tiesības, kuras pēc iespējas atbilst Eiropas Savienības pilsoņu tiesībām.[1]

Ņemot vērā Tamperes sanāksmes secinājumus, Padomes 2003. gada 25. novembra Direktīvas 2003/109/EK par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji**,** mērķis bija panākt vienota statusa piešķiršanu šiem pilsoņiem un tuvināt dalībvalstu tiesību aktus, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret šīm personām visā ES teritorijā neatkarīgi no uzturēšanās dalībvalsts.[2]

Saskaņā ar šo direktīvu dalībvalstīm ir jāatzīst pastāvīgā iedzīvotāja statuss, ja attiecīgā persona likumīgi un nepārtraukti kādā dalībvalstī nodzīvojusi piecus gadus.

Lai iegūtu pastāvīgā iedzīvotāja statusu, trešās valsts pilsonim jāsniedz pierādījums par to, ka viņa rīcībā gan pašam, gan ģimenes locekļiem (ja tie ir viņa apgādībā) ir:

- stabili ienākumi, kas ir pietiekami, lai uzturētu sevi, neizmantojot dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmu;
- apdrošināšana slimības gadījumiem.

Dalībvalstis var pieprasīt trešo valstu pilsoņiem izpildīt papildu integrācijas nosacījumus (piemēram, valsts valodas prasme pietiekami labā līmenī). Dalībvalstis var atteikties piešķirt šo statusu, pamatojoties uz sabiedriskās kārtības vai sabiedrības drošības apsvērumiem.

Ja pastāvīgā iedzīvotāja statuss ir piešķirts, attiecīgajai personai ir tiesības saņemt dažādus pabalstus ar tādiem pašiem noteikumiem, kādus piemēro attiecīgās dalībvalsts pilsoņiem, jo īpaši attiecībā uz nodarbinātības iespējām, izglītību un arodmācībām, sociālo aizsardzību, sociālo nodrošināšanu, brīvu piekļuvi visai attiecīgās dalībvalsts teritorijai utt.

Pastāvīgais iedzīvotājs var izmantot savas uzturēšanās tiesības dzīvot citu dalībvalstu

---

[1] Tamperes secinājumu 21. punkts

[2] Šajā direktīvā:

- trešās valsts pilsonis ir jebkura persona, kas nav Eiropas Kopienas dalībvalsts pilsonis;
- pastāvīgais iedzīvotājs ir jebkurš trešās valsts pilsonis ar pastāvīgā iedzīvotāja statusu, kā paredzēts šajā direktīvā.

teritorijā, kas tam nav piešķīrušas šo statusu, uz laikposmu, kas ilgāks par trīs mēnešiem, ja tiek ievēroti šajā priekšlikumā izklāstītie nosacījumi, piemēram, saimnieciskās darbības veikšana un studijas vai arodmācības.

Tomēr dalībvalstis var ierobežot to personu skaitu, kam piešķirt uzturēšanās tiesības. Vienlaikus saistībā ar darba tirgus politiku dalībvalstīm ir tiesības dot priekšroku Savienības pilsoņiem.

Persona, kurai piešķirts pastāvīgā iedzīvotāja statuss, ir īpaši aizsargāta pret jebkādu lēmumu par izraidīšanu. Lēmumu par izraidīšanu var pieņemt vienīgi tad, ja attiecīgā persona rada faktiskus un pietiekami nopietnus draudus sabiedriskajai kārtībai un sabiedrības drošībai. Pirms lēmuma pieņemšanas par pastāvīgā iedzīvotāja izraidīšanu dalībvalstis apņemas ņemt vērā īpašus faktorus (personas vecumu, uzturēšanās ilgumu u.c.).

2. Direktīvas darbības jomas paplašināšana attiecībā uz starptautiski aizsargātām personām

Direktīva 2003/109/EK attiecas uz visiem trešo valstu pilsoņiem, kas likumīgi dzīvo dalībvalsts teritorijā.

Kad Padome pieņēma šo direktīvu, tās darbības jomā tomēr netika ietverti bēgļi un personas, kam piemēro pagaidu aizsardzību vai alternatīvo aizsardzību. Iemesls šādai rīcībai bija šo personu situācijas pagaidu raksturs vai viņu uzturēšanās īslaicīgums.

Tomēr Komisijas 2001. gadā iesniegtajā priekšlikumā šai direktīvai bija paredzēts, ka bēgļi varētu saņemt pastāvīgā iedzīvotāja statusu. Šo nostāju atbalstīja arī Eiropas Parlaments.

Atzīstot šo nepilnību, Padome un Komisija 2003. gada 8. maija Kopīgajā deklarācijā tomēr aicināja paplašināt šīs direktīvas darbības jomu, iekļaujot tajā arī starptautiski aizsargātas personas.

Tādējādi šā priekšlikuma mērķis bija īstenot šo deklarāciju, Padomes Direktīvas 2003/109/EK darbības jomā iekļaujot starptautiski aizsargātas personas.

3. Referentes nostāja

Referente atbalsta šo priekšlikumu, kas paredz paplašināt direktīvas darbības jomu attiecībā uz pastāvīgā iedzīvotāja statusa piešķiršanu starptautiski aizsargātām personām. Tomēr viņa pauž nožēlu, ka Padome ir devusi priekšroku šai iespējai, nevis Kopienas mehānismam atbildības nodošanai saistībā ar aizsardzību.

Šī direktīva ar konkrētiem nosacījumiem tiesības apmesties uz dzīvi otrā dalībvalstī piešķir vienīgi pastāvīgajiem iedzīvotājiem, bet nevis starptautiski aizsargātām personām kā tādām. Kaut arī apmešanās uz dzīvi otrā dalībvalstī dažos gadījumos var izraisīt nepieciešamību noteiktā laika posmā nodot atbildību par aizsardzību, šis jautājums neietilpst šīs direktīvas

darbības jomā. Tas nozīmē, ka pieteikumu iesniegšanu atbildības par aizsardzību nodošanai joprojām reglamentē 1951. gada Ženēvas konvencija un attiecīgos gadījumos Eiropas Padomes ietvaros noslēgtā Eiropas vienošanās par atbildības nodošanu attiecībā uz bēgļiem.

Kopienas mehānisms aizsardzības nodošanai ietver to lēmumu savstarpēju atzīšanu, kas attiecas uz patvērumu, kam savukārt nepieciešama dalībvalstu patvērumu procedūru saskaņošana pietiekami augstā līmenī. Tomēr šis nav tas gadījums.

Tādēļ referente uzskata, ka Direktīvas 2003/109/EK paplašināšana ir solis ceļā uz jaunu priekšlikumu, kurā paredzēta savstarpēja atzīšana un atbildības nodošana attiecībā uz starptautisko aizsardzību. Tas ļautu ņemt vērā bēgļu īpašo situāciju un līdz ar viņu statusa atzīšanu piešķirt viņiem tiesības pārvietoties un apmesties uz dzīvi Eiropas Savienībā.

Referente pievienojas Komisijas viedoklim, ka šī direktīva obligāti ir jāpiemēro gan bēgļiem, gan personām, kam piemēro alternatīvo aizsardzību. Alternatīvā aizsardzība patiešām aizvien vairāk attiecas uz personām, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, tādēļ veidosies nepieņemama situācija, ja tik daudzām personām būs jāatņem Direktīvā 2003/109/EK paredzētās tiesības. Turklāt Tamperes augstākā līmeņa sanāksmes secinājumi un Zaļās grāmata par topošo kopējo Eiropas patvēruma sistēmu paredz izveidot kopīgu patvēruma procedūru un vienotu statusu, kas ir spēkā visā Eiropas Savienības teritorijā. Tam pamatā ir vēlme panākt, ka Eiropas Savienību kļūst par vienotu bēgļu aizsardzības telpu. Tādēļ netiks nodrošināta atbilstība šiem mērķiem, ja šajā instrumentā nošķirs bēgļu tiesības un alternatīvi aizsargāto personu tiesības. Visbeidzot, galvenais kritērijs pastāvīgā iedzīvotāja statusa piešķiršanai ir uzturēšanās ilgums dalībvalsts teritorijā, nevis attiecīgās personas statuss.

Referente uzstāj arī uz to, ka izskatīšanas procedūrā pirms pieteikuma piešķirt pastāvīgā iedzīvotāja statusu jāņem vērā piecu gadu uzturēšanās aprēķins. Starptautiski aizsargātas personas likumīgā statusa piešķiršana tiešām sākas līdz ar pirmo pieteikumu. Statusa atzīšana apstiprina šo iepriekšējās likumīgās uzturēšanās periodu. Pieprasījuma izskatīšanas procedūras ilgums var būt atšķirīgs, atkarībā no konkrētās dalībvalsts, tomēr starptautiski aizsargātā persona sāk savu integrācijas procesu uzņēmējas valstī jau kopš procedūras sākuma. Referente piebilst, ka atsevišķos gadījumos pirms starptautiskās aizsardzības pieteikuma vairākas personas ir iesniegušas pirmo pieteikumu par pagaidu aizsardzību. Tomēr, tā kā šī pagaidu aizsardzība kļūst par starptautisko aizsardzību, tā arī jāņem vērā attiecībā uz procedūras ilgumu.

Referente vēlas, lai pastāvīgā iedzīvotāja statusa saņemšanai starptautiski aizsargātām personām nav jāievēro materiālie nosacījumi (stabili un regulāri ienākumi, apdrošināšana slimības gadījumiem), lai tādējādi ņemtu vērā viņu neaizsargātību. Vēl nepiemērotāk būtu šīm personām piemērot obligāto ienākumu nosacījumu, ņemot vērā, ka 11. pantā Padomes 2003. gada 27. janvāra Direktīvā 2003/9/EK, ar ko nosaka obligātos standartus patvēruma meklētāju uzņemšanai, noteikts, ka dalībvalstis drīkst ierobežot pieteikuma iesniedzēju iesaistīšanos darba tirgū uz laika posmu, kas nav ilgāks par 12 mēnešiem pēc aizsardzības pieteikuma iesniegšanas datuma.

Referente vēlas, lai tiktu precizēti valsts integrācijas kritēriji, ko var izmantot dalībvalstis, lai tādējādi ņemtu vērā starptautiski aizsargāto personu situācijas specifiku. Valodas zināšanu vai kultūras kritērijus līdzīgā veidā nevar piemērot bēgļiem viņu īpašā statusa dēļ. Turklāt šiem

kritērijiem jāatbilst Direktīvā 2004/83/EK paredzētajiem integrācijas kritērijiem.

Ņemot vērā, ka priekšlikumā nav iekļauts jautājums par atbildības nodošanu otrai dalībvalstij attiecībā uz starptautisko aizsardzību, ir svarīgi nodrošināt, lai otrā dalībvalstī tiktu ievērots nerepatriēšanas princips. Šis jautājums kļūst vēl jo nozīmīgāks brīdī, kad starptautiski aizsargātai personai tiek piešķirts pastāvīgā iedzīvotāja statuss otrā dalībvalstī pēc pieciem tajā nodzīvotiem gadiem.

Komisija ierosina direktīvas 8. pantā paredzēt, ka šī informācija jānorāda saistībā ar pastāvīgas uzturēšanās atļauju, ko izdevusi pirmā dalībvalsts. Tomēr izraidīšanas gadījumā direktīvā ir paredzēta vienīgi konsultēšanās ar to dalībvalsti, kas ir piešķīrusi starptautiskās aizsardzības statusu. Šis mehānisms ir jāstiprina, lai garantētu nerepatriēšanas principa ievērošanu. Tādēļ referente ierosina, ka otrās dalībvalsts iestādēm ir jāsagaida rakstiska atbilde no pirmās dalībvalsts, lai nodrošinātu, ka persona netiek nosūtīta atpakaļ uz to valsti, kur viņa ir apdraudēta. Ja šī dalībvalsts apstiprina, ka attiecīgā persona vēl joprojām ir starptautiski aizsargāta persona, tad izraidīt to no otrās dalībvalsts varēs tikai tā dalībvalsts, kas sākotnēji piešķīrusi aizsardzību attiecīgajai personai.